

Witajcie!

Dzisiaj postaramy przybliżyć się Wam nasz rodzimy folklor, który jest bardzo zróżnicowany. Termin folklor pochodzi z języka angielskiego i oznacza „wiedzę ludu”. Do folkloru zalicza się do mity, rytuały, obrzędy, zwyczaje, taniec, muzykę oraz plastykę.

Folklor góralski – M. Toczyńska - Ożóg

Na terenie Polski wciąż żywy jest folklor góralski. Z pewnością jest on nam szczególnie bliski ze względu na bliskość gór. Górale, to popularne określenie mieszkańców górskich terenów. Wyróżnia ich budownictwo, gospodarka pasterska, przetwórstwo mleka, wełny oraz skóry, rzemiosło, strój), prawo zwyczajowe, silne rodowe więzi, poczucie odrębności terytorialnej i grupowej oraz kultury (gwara, tańce, zwyczaje). Górali zamieszkujących ziemie polskie można podzielić na różne grupy, nam najbliżsi są górale podhalańscy. Różnice pomiędzy poszczególnymi grupami górali dostrzec można w noszonych przez nich strojach, gwarze czy w kuchni.

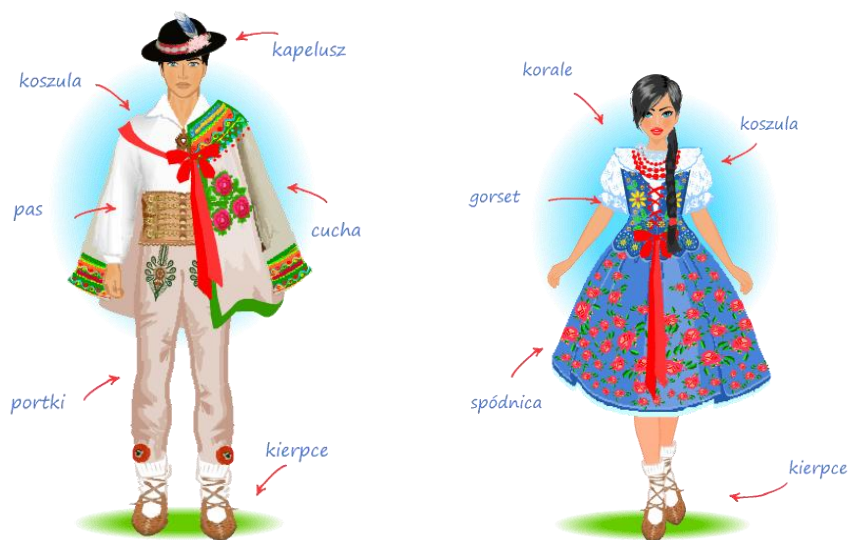
Szczególnym elementem wyróżniającym folklor góralski jest pozostająca wciąż w użyciu gwara.

W dalszym ciągu kultywowana jest także tradycja tańców góralskich. Tańce góralskie wywodzą się ze zwyczajów wołoskich pasterzy. Są to głównie tańce męskie, których celem jest ukazanie zręczności, umiejętności i siły tańczących mężczyzn. Jednym z tańców góralskich jest zbójnicki – taniec od wieków wykonywany na Podhalu, pierwotnie polegający na improwizacji.

Górali wyróżniała i nadal wyróżnia także muzyka. Lubicie słuchać kapeli góralskich. Początkowo w kapelach góralskich grano na dudach (nazywanych kozą), fujarkach oraz gęślach (ludowych skrzypcach). Później kapela góralska zaczęła składać się z czterech muzykantów, przy czym najważniejszym z nich był tak zwany pryma grający na skrzypcach melodię prowadzącą. Na drugich skrzypkach grał sekunda, zaś resztę uzupełniały basy (instrument, na którym według góralskich muzyków, najłatwiej było się nauczyć grać). Tutaj możecie posłuchać kapeli góralskiej:

<https://www.youtube.com/watch?v=WnOK63K2BzY>

Bardzo charakterystycznym elementem kultury góralskiej są stroje. Męski składa się z czarnego filcowego kapelusza zdobionego muszelkami, lnianej koszuli zapinanej mosiężną spinką, spodni z białego sukna zdobionych parzenicami, bogato zdobionej cuchy czyli odzieży wierzchniej, serdaka czyli kamizelki wykonanej z futra baraniego oraz pasa i charakterystycznych butów – kierpców. Strój kobiecy składa się z koszuli szytej z lnianego płótna o szerokich i prostych rękawach, z wykładanym kołnierzem, często haftowanym białymi nićmi i bogato zdobionymi mankietami. Na koszulę zakładany jest aksamitny gorset zdobiony koralikowym haftem. Wełniana spódnica jest szeroka, marszczona o barwnych motywach kwiatowych. Stroju dopełniają skórzane kierzce oraz obowiązkowe oryginalne, czerwone korale.

Źródło zdjęcia: <https://polalech.pl/podhalanski-opis.htm>

Strój góralski

Źródło zdjęcia: <https://naludowo.pl/kultura-ludowa/polskie-stroje-ludowe/>

Górali wyróżnia także gospodarka pasterska. Wypas owiec był niezwykle rytualizowany i towarzyszyło mu mnóstwo zabiegów o charakterze magicznym. Pasterstwo miało charakter sezonowy. Wypas rozpoczynał uroczysty redyk – owce przeganiano przez łańcuch, juhasów oraz zwierzęta okadzano przy wtórze zaklęć – miało to powodować „trzymanie się w kupie”. Po przybyciu na halę baca uroczyście rozpałał ogień, który miał się palić aż do końca wypasu – zapobiegało to złym czarom. Obecnie redyk można zobaczyć np. w Szczawnicy.

Wciąż żywa jest także góralska sztuka ludowa: rzeźba w drewnie, snycerka, hafty, kaletnictwo. Ciekawym przykładem jest malarstwo na szkle w którym dominowała tematyka religijna, pojawiały się także motywy zbójnicze. Obrazy przedstawiające świętych umieszczano w izbach za tak zwaną listwą – miały one ochraniać dom od nieszczęścia. Współcześnie malarstwo na szkle jest jedną z najlepiej rozwiniętych dziedzin sztuki na Podhalu.

Folklor Śląski

Śląsk jako region Polski, zazwyczaj dzielony jest na trzy podregiony – Dolny Śląsk, Górny Śląsk i Śląsk Opolski.

Śląsk jest najbogatszym etnograficznie regionem Polski. Bogactwo strojów, ciekawe obrzędy, smaczna kuchnia i odmienna gwara czynią Śląsk wyjątkowym regionem naszego kraju.

Święta, zwyczaje i tradycje

Duże znaczenie w tradycji śląskiej miały iglaki, które często towarzyszyły najróżniejszym obrzędom. W pierwszy dzień wiosny po spaleniu, bądź utopieniu Marzanny. Do wsi przynoszono gaik – czyli niewielki przystrojony iglak np. świerk, sosna bądź jodła. Iglaki przyozdobione kokardami z bibuły, zwane mojami, wykorzystywano również w nocy z 30 kwietnia na 1 maja.

Najpopularniejszym świętem w tradycji śląskiej jest Dzień Świętej Barbary – patronki górników. Wówczas mieszkańcy śląska w odświętnych strojach i przy dźwiękach muzyki udawali się na nabożeństwa, aby po Mszy Św. brać udział w mianowaniu nowych rębaczy i hucznej zabawie.

Strój śląski - łowicki

źródło google

Kuchnia Śląska

Nie da się ukryć, że to kuchnia śląska miała największy wpływ na kształt obecnej kuchni polskiej. Praca górników była ciężka, dlatego też musieli jeść dania kaloryczne i sycące, z tego też powodu kuchnia śląska bogata jest w dania mięsne i potrawy z ziemniaków.

Najbardziej znaną potrawą są kluski śląskie oraz rolady z modrą kapustą. Kuchnia śląska to

również różnego rodzaju pieczenie, kotlety i klopsiki oraz placki i zapiekanki ziemniaczane. Każdy kto wybierze się na Śląsk na pewno znajdzie coś dla siebie.

źródło - <https://www.polskatradycja.pl/folklor/regiony/folklor-slaski.html>

Dla chętnych dzieci do rozwiązania łamigówka

źródło-<https://polalech.pl/lowicki-wydruki-lamiglowki.htm>

Dla zainteresowanych piosenka ze Śląska.

<https://www.youtube.com/watch?v=-S585ftlMGc>

Źródło: youtube.

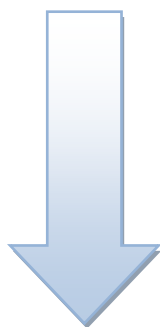
<https://www.youtube.com/watch?v=-S585ftlMGc>

Folklor łowicki- Elżbieta Wąchadło

Dzisiaj pragniemy przedstawić Wam też jeden z polskich popularnych folklorów. Jest to **folklor łowicki**, słynący z niepowtarzalnych wzorów. Postaramy się Wam to przybliżyć chociaż odrobinę. Zapraszamy do podziwiania pięknych wzorów

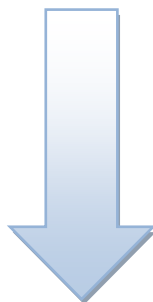

Folklor łowicki swoim zasięgiem obejmuje tereny historycznego regionu - Księstwa Łowickiego, a obecnie zachowany jest w mieście Łowicz na terenie województwa łódzkiego. Dzięki swojemu charakterowi, zdobył renomę nie tylko w Polsce, ale również na całym świecie. Duży wpływ na popularyzację tego regionu miała powieść „Chłopi” Władysława Reymonta . To właśnie w miejscowości Lipce, położonej w **Księstwie Łowickim**, pisał swoją powieść **Władysław Stanisław Reymont**, za którą otrzymał literacką nagrodę Nobla.

Poniżej prezentujemy Wam elementy stroju łowickiego dziewczyny i chłopaka z terenu Mazowsza, w których występują obecnie członkowie zespołu ludowego.

Czy te stroje z kolorowymi na nich wzorami podobają się Wam? Stroje i wzory są tak piękne, że tylko im można pozazdrościć.

Czy ktoś z Was wie, gdzie znajduje się w Polsce miasto Łowicz?

Wykorzystane zdjęcia w tym artykule pochodzą ze źródła: clipart w programie Word, a elementy stroju łowickiego dziewczyny i chłopaka, pochodzą ze źródła:
<https://www.polalech.pl/lowicki-opis.htm>

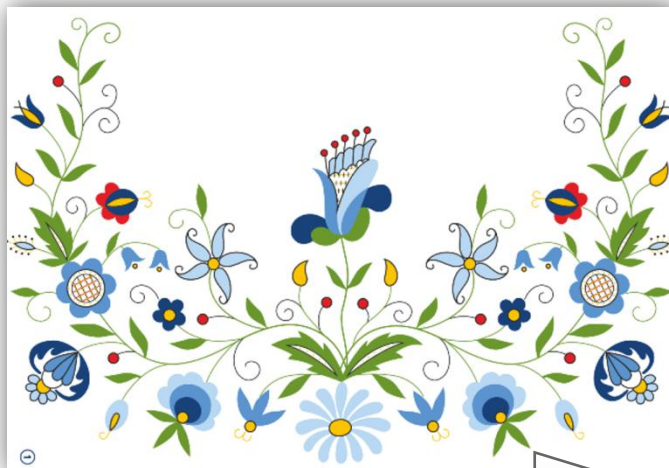
Folklor kaszubski – Katarzyna Pietryszko

Źródło: <https://www.polskatradycja.pl/folklor/regiony/folklor-kaszubski.html>

Co jest charakterystycznego dla folkloru kaszubskiego? Przede wszystkim piękny haft i wzornictwo.

Popatrzcie:

Źródło: <http://www.kaszubi.pl/aktualnosci/aktualnosc/id/1121>

Kolorowe kwiaty, liście są nie tylko piękne, ale obecnie również bardzo modne.

Folklor kaszubski możemy spotkać nie tylko w świecie mody, ale także na różnych przedmiotach codziennego użytku oraz jako element wystroju wnętrz.

Z czym jeszcze mogą nam się kojarzyć Kaszuby? Na pewno ze specyficznym językiem, który trudno zrozumieć, z rzadko spotykanymi instrumentami muzycznymi:

**DIABELSKIE
SKRZYPCE**

i

BURCZYBAS

Źródło obu zdjęć: <https://www.werandacountry.pl/hobby-i-praca/diabelskie-skrzypce>

Muzyka dla Kaszubów od zawsze była istotną częścią ich życia i kultury. Tańczyło się wszędzie: na podwórzach, na łąkach, nad jeziorami...

To bardzo bogata i zróżnicowana kultura. Najlepiej poznawać ją osobiście, albo poprzez gry i zabawy.

Sprawdźcie sami!

<https://polalech.pl/kaszubski-gry-edukacyjne.htm>

Na tej stronie znajdziecie mnóstwo gier i zabaw, które przybliżą Wam folklor kaszubski.

W grze UBIERANKA poznacie elementy stroju kaszubskiego, ułożycie PUZZLE, poćwiczycie pamięć grając w MEMO, zmierzycie się z RYMOWANKAMI, QUIZAMI OBRAZKOWYMI, wydrukujecie i pomalujecie KOLOROWANKI i znajdziecie mnóstwo materiałów edukacyjnych.

Uczcie się bawiąc!